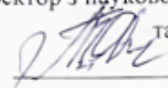

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності

 Тетяна ФЕДІРЧИК

“28” СЕРПНЯ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ПРОФЕСІЙНЕ ТА ОСОБИСТІСНЕ СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ
обов'язкова
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»
(назва програми)

Спеціальність A4 Середня освіта
(вказати: код, назва)

Галузь знань A Освіта
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)
філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за
вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

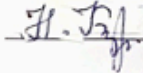
Робоча програма навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціалізацією А4.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробник:

Гордійчук Оксана Євгенівна - доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Викладач:

Гордійчук Оксана Євгенівна - доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП Наталія КОЛЕСНИК

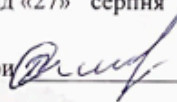
Погоджено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради Алла АНТОФІЙЧУК

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Світлана РОМАНЮК

Схвалено науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради ЧНУ Тетяна ФЕДІРЧИК

Мета навчальної дисципліни полягає в розкритті психолого-педагогічних, морально-етичних та методичних аспектів професійного та особистісного становлення вчителя та формуванні його готовності до професійно-педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО.

Пререквізити. Інклюзивна педагогіка.

Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціалізацією А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) вивчення дисципліни сприяє формуванню:

Загальних і фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати прикладні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу й поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру, а також передбачають застосування теорій і методологій педагогіки та філології в умовах організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

ЗК-2 Здатність здобувачів освіти до само- та взаємооцінювання результатів навчання. Здатність формувати їхні ціннісні ставлення, забезпечуючи безперервний професійний розвиток.

ЗК-5 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі й дотримання норм академічної доброчесності та професійної етики.

ЗК-8 Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти, організовувати їхню пізнавальну діяльність, працюючи в команді та автономно.

ЗК-9 Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, які поважають і враховують права кожного. Уміння працювати в команді на засадах партнерства; спроможність ставитися усвідомлено з повагою до української культури, а також до релігій і культур корінних народів України.

ФК-1 Здатність проектувати й організовувати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб і можливостей; створювати безпечне освітнє середовище, обирати відповідні методики та технології навчання, ефективно застосовувати педагогічні концепції, забезпечувати психолого-педагогічний супровід учнів та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу.

ФК-5 Здатність здобувачів вищої освіти розуміти сутність освітньої системи України в умовах реформ.

ФК-9 Здатність організовувати навчальний процес з української мови та літератури на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні предмета мовно-літературної галузі розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації.

ФК-12 Здатність консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків) щодо освітніх і культурних проблем, дотримання норм літературної мови, проблем культури мови та мовної політики держави.

Програмних результатів навчання:

ПРН-1 Знати й розуміти сутність та зміст системи освіти України під час реформування в добу інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН -2 Знати сучасну термінологію, наукові поняття, концепції, теорії, методи дослідження педагогічних та філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх значення у формуванні наукової картини світу сучасного школяра, студента.

ПРН -5 Проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.

ПРН-8 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-9 Аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, підвищувати свій професійний рівень впродовж життя; демонструвати вміння працювати в команді, організовувати індивідуальну і групову роботу, аналізувати та оцінювати її ефективність.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин							Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичних	семінарських	лабораторних	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	1	3.0	90	3	10	12	-	-	66	2	залік
Заочна	1-й	1	3.0	90	3	4	4	-	-	82	-	залік

Програма навчальної дисципліни націлена на опанування студентами психолого-педагогічних, морально-етичних та методичних основ професійно-особистісного становлення майбутнього педагога ЗЗСО.

Предмет є важливим в загальній освітньо-професійній підготовці магістра.

Структура змісту навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	пр	ла б	ін д	с.р.		л	п р	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1 1	12	13

Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ЗЗСО												
Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя	7	2	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів.	7	2	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності.	7	2	1	-	-	4	6,5	0,5	1	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	31	6	5	-	-	20	28,5	2,5	1	-	-	25
Змістовий модуль 2. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ ЗЗСО												
Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя.	5	-	1	-	-	4	6	-	1	-	-	5
Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога.	5	1	-	-	-	4	6	-	1	-	-	5
Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога..	5	1	-	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	25	2	3	-	-	20	28,5	1,5	2	-	-	25
Змістовий модуль 3. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ												
Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів.	7	1	1	-	-	5	7	-	1	-	-	6
Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал.	6	-	1	-	-	5	6,0	0,5	-	-	-	6
Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами.	7	1	1	-	-	5	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.	7	1	-	-	-	6	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом.	7	1	1	-	-	5	6,5	0,5	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	34	5	5	-	-	26	32,5	2	1	-	-	30
Усього годин:	90	12	12	-	-	66	90	6	4	-	-	80

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя. План 1. Сучасні зарубіжні та вітчизняні наукові уявлення і підходи щодо професійного становлення особистості фахівця. 2. Психологічні аспекти професійного становлення особистості молодого вчителя. 3. Стадії професійного становлення вчителя.
Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання. План 1. Сутність і зміст криз професійного становлення в психолого-педагогічній науці. 2. Основні фази та чинники криз професійного становлення вчителя. 3. Шляхи подолання криз професійного становлення.
Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів. План 1. Сутнісна характеристика та зміст етапів професійного становлення вчителів. 2. Ключові компетентності молодого вчителя на шляху професійного становлення.
Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців. План 1. Сутність та особливості педагогічної діяльності вчителя. 2. Аналіз структури професійної діяльності вчителя сучасної школи. 3. Професійна усталеність педагога та її компоненти. 4. Функції вчителя у процесі реалізації професійної діяльності. 5. Шляхи і рівні підготовки вчителя до педагогічної діяльності.
Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності. План 1. Вимоги до психолого-педагогічної підготовки вчителя-початківця. 2. Професіограма вчителя як основа підготовки майбутнього фахівця: властивості і риси особистості педагога. 3. Професійна усталеність вчителя-початківця та її компоненти (мотиваційний, емоційний, особистісний, професійно-педагогічний).
Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя. План 1. Сутність поняття «моральна культура» з точки зору філософів. 2. «Моральна культура» з точки зору педагогів різних історичних періодів. 3. Сутність, зміст та значення «моральної культури педагога» як складової його професійно-особистісного становлення.
Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога. План 1. Поняття «моральної свідомості» особистості педагога. 2. Структура «моральної свідомості» особистості педагога. 3. Філософські, педагогічні погляди щодо змісту, сутності та значення «моральної свідомості» особистості педагога.
Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога. План 1. Психолого-педагогічна сутність поняття «моральний обов'язок педагога». 2. Сутність, зміст і значення поняття «моральний обов'язок педагога». 3. Філософські, педагогічні погляди на «моральний обов'язок вчителя та правові вимоги до нього».
Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога. План 1. Вітчизняна та зарубіжна наука про «моральна відповідальність педагога». 2. Сутність, зміст і значення поняття «моральна відповідальність» вчителя. 3. Філософські, педагогічні погляди на моральну відповідальність вчителя та правові вимоги до неї.

Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя. План 1. Виховання професійної честі та тенденції її розвитку у дослідженнях науковців. 2. Професійна честь як важлива особистісно-професійна якість учителя та її сутнісно-компонентний аналіз. 3. Основні детермінанти виховання професійної честі у майбутніх учителів. 4. Сутнісна характеристика поняття «академічна доброчесність».
Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів. План 1. Адаптація: сутність та основні напрями. 2. Адаптація до змісту педагогічної діяльності, педагогічного та учнівського колективів. 3. Міжособистісні та внутрішні конфлікти особистості та їх вияв у педагогічній діяльності.
Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал. План 1. Особливості ділових паперів у ЗЗСО. 2. Сутність «Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі». 3. Ведення ділової документації у ЗЗСО в електронній формі: від загальних вимог до практичних дій. 4. Особливості ведення електронного журналу.
Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами. План 1. Функції методичної роботи у початковій школі з молодими педагогами. 2. Характеристика основних напрямків роботи школи молодого вчителя, школи передового педагогічного досвіду. 3. Самоосвіта як умова особистісно-професійного росту вчителя.
Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі. План 1. Вітчизняна та зарубіжна наука про інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами. 2. Робота вчителя в інклюзивному класі: функціональні обов'язки та взаємодія з асистентом вчителя. 3. Етапи моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.
Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом. План 1. Характеристика взаємодії педагога з батьківським колективом. 2. Форми організації співпраці з батьками. 3. Алгоритм та рекомендації щодо проведення батьківських зборів

Тематика практичних занять з переліком питань

Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя. <i>Вид роботи: усні відповіді, панельна дискусія, захист завдань самостійної роботи студента</i> 1. Аналіз сучасних зарубіжних та вітчизняних наукових підходів щодо професійного становлення особистості фахівця. 2. Характеристика психологічних аспектів професійного становлення особистості молодого вчителя. 3. Перелік та характеристика стадій професійного становлення вчителя.
Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання. <i>Вид роботи: усні відповіді, захист завдань самостійної роботи студента</i> 1. Аналіз сутності та змісту криз професійного становлення в психолого-педагогічній науці. 2. Характеристика основних фаз та чинників криз професійного становлення вчителя. 3. Добір шляхів подолання криз професійного становлення.
Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення учителів. <i>Вид роботи: захист презентацій, групова робота, тестування</i>

1. Аналіз змісту та етапів професійного становлення вчителів. 2. Групова робота щодо визначення ключових компетентностей молодого вчителя на шляху його професійного становлення.
Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців. <i>Вид роботи: захист презентацій, панельна онлайн-дискусія, тестування</i> 1. Обговорення сутності та особливостей педагогічної діяльності вчителя. 2. Аналіз структури професійної діяльності вчителя сучасної школи. 3. Характеристика професійної усталеності педагога та її компонентів. 4. Групова робота: виокремлення функцій вчителя, шляхів та рівнів підготовки вчителя до педагогічної діяльності.
Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності. <i>Вид роботи: усні відповіді, тестування</i> План 1. Аналіз вимог до психолого-педагогічної підготовки вчителя-початківця. 2. Характеристика професіограми вчителя та рис особистості педагога 3. Аналіз компонентів професійної усталеності вчителя-початківця.
Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя. <i>Вид роботи: усні відповіді, тестування, перевірка самостійної роботи</i> 1. Аналіз сутності поняття «моральна культура» з точки зору філософів та педагогів різних історичних періодів. 2. Розкриття значення «моральної культури педагога» як складової його професійно-особистісного становлення. З досвіду роботи.
Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога. <i>Вид роботи: панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування</i> 1. Розкриття сутності і структури «моральної свідомості» особистості педагога. 2. Захист презентацій щодо філософських та педагогічних поглядів на категорію «моральної свідомості» особистості педагога.
Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога. <i>Вид роботи: панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування</i> 1. Аналіз сутності, змісту та значення категорії «моральний обов'язок педагога». 2. Захист презентацій щодо філософських та педагогічних поглядів на категорію «моральний обов'язок вчителя та правові вимоги до нього».
Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога. <i>Вид роботи: панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування</i> 1. Аналіз поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених на категорію «моральна відповідальність педагога». 2. Характеристика сутності, змісту і значення поняття «моральна відповідальність» вчителя. 3. Захист презентацій щодо філософських та педагогічних поглядів на категорію відповідальність вчителя та правові вимоги до неї.
Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя. <i>Вид роботи: усні відповіді, захист презентацій, тестування</i> 1. Аналіз тенденцій розвитку професійної честі у дослідженнях науковців. 2. Професійна честь як важлива особистісно-професійна якість учителя та її сутнісно-компонентний аналіз. 3. Характеристика основних детермінант виховання професійної честі у майбутніх учителів. 4. Приклади дотримання «академічної доброчесності».
Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів. <i>Вид роботи: письмова перевірка, групова робота, перевірка самостійної роботи</i> 1. Характеристика сутності та основних напрямів «адаптація». 2. Адаптація до змісту педагогічної діяльності, педагогічного та учнівського колективів. 3. Групова робота щодо способів подолання міжособистісних та внутрішніх конфліктів у педагогічній діяльності.

Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал. <i>Вид роботи: усне опитування, практична робота, перевірка самостійної роботи</i> 1. Аналіз особливостей ділових паперів у ЗЗСО. 2. Обговорення «Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі». 3. Особливості ведення електронного журналу.
Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами. <i>Вид роботи: усне опитування, захисти самоосвітніх матеріалів, перевірка самостійної роботи</i> 1. Аналіз функцій методичної роботи у початковій школі з молодими педагогами. 2. Характеристика основних напрямків роботи школи молодого вчителя, школи передового педагогічного досвіду. 3. З досвіду самоосвіти.
Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі. <i>Вид роботи: усне опитування, перевірка самостійної роботи, захист опису досвіду</i> 1. Аналіз вітчизняних та зарубіжних джерел щодо особливостей інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами. 2. Обговорення функціональних обов'язків, особливостей та труднощів у роботі вчителя інклюзивного класу в системі взаємодії з асистентом вчителя. 3. Характеристика етапів моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі. 4. Аналіз успішного досвіду роботи вчителів інклюзивного класу.
Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом. <i>Вид роботи: усне опитування, групова робота, перевірка самостійної роботи</i> 1. Характеристика сутності, форм та методів взаємодії педагога з батьківським колективом. 2. Аналіз успішного досвіду організації співпраці з батьками в ЗЗСО. 3. Групова робота: складання алгоритму та рекомендації щодо проведення батьківських зборів у ЗЗСО.

Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	Завдання самостійної роботи
Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя.	Підготувати нотатки власних міркувань щодо загальних тенденцій, закономірностей розвитку педагогічної науки, їх значення у формуванні наукової картини світу майбутнього вчителя ЗЗСО.
Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання.	Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Сертифікація вчителів: для кого та для чого?»
Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів.	Висловити власні міркування у формі письмових нотаток щодо педагогічних умов, котрі сприяють професійному становленню молодих учителів ЗЗСО: створенню сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі; наявності системи педагогічного наставництва, тощо.
Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців.	Розробити комплексний прогноз особливостей власної педагогічної діяльності (позитивні й негативні аспекти), дібрати засоби коригування та самовиховання, які могли б допомогти підвищити ефективність професійного становлення.

	Самостійно проранжувати представлені професійно-значущі якості й порівняти власний результат із результатами досліджень провідних вчених.
Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності.	Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Що є показником успішності педагога?»
Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя.	Ознайомившись з «Кодексом професійної етики вчителя» і проаналізувавши позитивні та негативні сторони своєї особистості, продумати і скласти програму удосконаленням своєї особистості на перспективу.
Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога.	Опрацювати (Васянович Г.П. Педагогічна етика: Навчальний посібник. – Львів. Сполом, 2010. – Т.3. – 420 с.), а теоретико-практичний зміст передати в нотатках.
Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога.	Опрацювати (Мартинець Л. Імідж сучасного вчителя. К. : «Шкільний світ. – 2011. – 90 с. Представити інтелектуальну карту опрацьованого змісту.
Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога..	Дібрати ситуацію типового конфлікту в навчальній діяльності за умови, що особи, які взаємодіють, мають різні типові стратегії поведінки. Визначити, за яких обставин кожна з описаних стратегій може бути ефективною, а за яких — недоцільною.
Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя.	.Опрацювати (Гордійчук О.Є. Навіщо розвивати педагогічну етику. Практичні заняття . Професія педагога: розвиток та самозбереження / упоряд.Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – С.22-59.), а теоретико-практичний зміст передати в нотатках. 2.Оформити таблицю вимог щодо дотримання правил академічної доброчесності.
Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів.	Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Вчителі – орендарі, чи власники професійних знань?»
Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал.	Висловити власні міркування у формі письмового есе на теми: «Виконувати програму, чи готувати до ЗНО?», «Яких ресурсів потребує сучасна українська школа?»
Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами.	Підготувати практичні рекомендації щодо оптимальних шляхів ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня на засадах педагогіки партнерства.

Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.	Здійснити перегляд 1 веб-заходу з проблем інклюзивної освіти та інклюзивного навчання із запропонованого каталогу (за вибором) та адаптувати інформаційно-методичний матеріал до специфіки викладання навчальної дисципліни у ЗЗСО (за фахом).
Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом.	Дібрати оптимальні форми, методи і засоби з метою організації вчителем педагогіки партнерства з батьками учнів ЗЗСО.

Методи навчання

Лекції, практичні заняття, тестування, дистанційне онлайн-навчання з використанням систем Moodle та Google Meet.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція-візуалізація, лекція-вебінар, майстер-клас тощо);
- практичні методи (практичні завдання, тестування);
- інноваційні та інтерактивні методи (проблемно-пошуковий, дослідницький, панельна онлайн-дискусія)
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над завданням за програмою навчальної дисципліни

Система контролю та оцінювання

Розподіл балів

Змістовий модуль 1 (20 балів)				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5
усні відповіді, панельна дискусія, захист завдань самостійно і роботи студента	усні відповіді, захист завдань самостійної роботи студента	захист презентацій, групова робота, тестування	захист презентацій, панельна онлайн-дискусія, тестування	усні відповіді, тестування

Розподіл балів

Змістовий модуль 2 (20 балів)				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5

усні відповіді, тестування, перевірка самостійно ї роботи	панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування	панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування	панельна онлайн-дискусія, захист презентацій, тестування	усні відповіді, захист презентацій, тестування
---	--	--	--	--

Змістовий модуль 3 (20 балів)						Підсумковий контроль	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	(іспит)		
письмова перевірка, групова робота, перевірка самостійної роботи	усне опитування, практична робота, перевірка самостійної роботи	усне опитування, захисти самоосвітніх матеріалів, перевірка самостійної роботи	усне опитування, перевірка самостійної роботи, захист опису досвіду	усне опитування, групова робота, перевірка самостійної роботи	40	100	

Критерії оцінювання окремих видів робіт з навчальної дисципліни

- тестування- 1 бал за правильну відповідь
- усне опитування – 2 бал
- письмова відповідь– 2 бали
- перевірка самостійної роботи – 2 бали
- захист опису досвіду- 2 бали
- захист презентації-2 бали
- участь у панельній онлайн дискусії-2 бали
- участь у групові роботі-2 бали

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Протягом семестру студент, при вивченні М. 1, М.2., М.3 може отримати по 20 балів за кожен модуль (разом з модульною контрольною роботою).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами заліку .

Залікова робота з курсу *«Професійне та особистісне становлення вчителя»* складається з 40 тестових запитань (по 1 балу за правильну відповідь). Максимальна кількість балів за сукупністю виконаних завдань – 40 балів.

В умовах дистанційного навчання підсумковий контроль (залік) у системі Google-форма студенти виконують тести. Автоматично відбувається оцінювання та зарахування правильних відповідей із числа 40 питань=40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Розкрити сутність поняття «професійне становлення вчителя» та його основні стадії.
2. Обґрунтувати особливості різних етапів професійного становлення вчителів.
3. Назвати та розкрити вимоги до підготовки сучасного вчителя.
4. Охарактеризувати сутність поняття «професійна усталеність» педагога.
5. Виокремити особливості криз професійного становлення вчителя.
6. Обґрунтувати вимоги до педагогічної діяльності.
7. Визначити професійно значимі риси професіонала.
8. Назвати найбільш поширені професійні деформації педагога.
9. Обґрунтувати роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя.
10. Розкрити філософські та педагогічні погляди на категорію «моральна свідомість особистості педагога».
11. Розкрити сутність поняття «моральна культура» професійно-педагогічного спілкування вчителя.
12. Обґрунтувати поняття і структуру моральної свідомості особистості педагога.
13. Обґрунтувати сутність поняття «моральний обов'язок педагога». Чим керується педагог, виконуючи обов'язок: почуттями чи розумом?
14. Окреслити коло моральної відповідальності вчителя.
15. Охарактеризувати розуміння моральної відповідальності вчителя на основі творчості Я.А.Коменського.
16. Які вимоги ставив К.Д.Ушинський до моральної відповідальності вчителя?
17. Розкрити сутність поняття «справедливість» як основної проблеми етики і педагогіки Нового часу. Які характерні риси притаманні справедливому вчителю?
18. Охарактеризувати спільне і відмінне в поняттях «честь» і «гідність».
19. Розкрити співвідношення понять «честь», «гідність».
20. Проаналізувати внутрішні і зовнішні вияви честі і гідності вчителя. Яку роль вони відіграють в освітньому процесі?
21. Обґрунтувати честь і гідність як вияв цілісності особистості вчителя.

22. З'ясувати етичний смисл понять «гордість» і «погорда» особистості.
23. Розкрити значення морального стимулювання досягнень вчителя для його професійно-особистісного становлення.
24. Обґрунтувати сутність та значення адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності.
25. Охарактеризувати види конфліктів у педагогічному колективі та шляхи подолання.
26. Розкрити особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами.
27. Здійснити аналіз етапів моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.
28. Розкрити значення тісної взаємодії вчителя інклюзивного класу з асистентом вчителя в ЗЗСО.
29. Розкрити специфіку взаємодії педагога з батьківським колективом.
30. Виокремити ефективні способи та форми проведення батьківських зборів.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. **Гордійчук О.Є.** Навіщо розвивати педагогічну етику. Практичні заняття. Професія педагога: розвиток та самозбереження. К. : Шкільний світ, 2017. С.22-59.
2. **Гордійчук О.Є.** Професійне та особистісне становлення вчителя ЗЗСО в умовах формальної та неформальної освіти в Україні // The XXXII International Scientific and Practical Conference «Modern development of science and the latest perspectives», August 16 – 19, 2022, Vancouver, Canada. С.166-172
https://isg-konf.com/uk/modern-development-of-science-and-the-latest-perspectives/?utm_source=eSputnik-promo&utm_medium=email&utm_campaign=NEW-EN+UKR-Sbornik_materialov_konferencii_dostupen&utm_content=1135836218
3. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: Монографія. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. -243 с.
4. Завалевський Ю.І. Сучасний вчитель: вимір часу: Навчально-методичний посібник для вчителів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів. - Київ: Видавничий дім «Букрек», 2018. - 288 с.
5. Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд / за редакцією Л.В.Кондрашової. - Кривий Ріг, 2016. - 327 с.
6. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: [навч. посіб.] / В. А. Семиченко - К. : Вища школа, 2014. - 335 с.
7. Система роботи з молодими вчителями / упоряд. Ж.Сташко. — К.: Шкільний світ, 2018. - 128 с.
8. Спірін О.М. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів математики за кредитно-модульною системою: монографія / за наук. ред. М.І. Жалдака. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 300 с.

Допоміжна

1. **Гордійчук О.Є.** Майбутній учитель і неформальна інклюзивна практика: цінності, процес і результат / О.Є.Гордійчук //Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». №17 – 2019. – С.40-45.
<http://histnauka.wixsite.com/home>
2. **Гордійчук О.Є.** Методологічна культура майбутнього вчителя у професійній підготовці до інклюзивного навчання учнів: сутність і складові / О.Є.Гордійчук // Підготовка педагога ХХІ століття крізь призму ідей Василя Сухомлинського: зб. наук. праць Всеукр. наук.-практ. конф., 22 травня 2018 р.: [наук. ред. Н. В. Ігнатенко, О. І. Шапран; уклад. : Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): ФОП Домбровська Я. М., 2018. С.10-13.
3. **Гордійчук Оксана, Катеринюк Христина.** Значення психолого-педагогічного супроводу учнів інклюзивних класів у вітчизняній та зарубіжній літературі. *Стратегії модернізації педагогічної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу* : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 20-21 жовтня 2022 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 51-55.
https://drive.google.com/file/d/1mz_MffnqAGFYPjGBSKi08zV9rKNsho0m/view_URI
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5491>
4. Дубасенюк, О.А. Мотиваційні чинники професійного становлення вчителя // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.– Житомир, 2016. – 3-18 с.
5. Коломієць О. Б. Реалії і перспективи гуманізації професійного становлення майбутнього фахівця у вищій школі //Наука і сучасність: 36. наук. пр. - К., 2023. - Вип.2, Ч.3. - С.64-72.
6. Литвиненко С.А. Соціально-педагогічна підготовка вчителя. – Одеса: СВД; Рівне: РДГУ, 2022. – 302 с.
7. Методична служба – школі: Інформаційно-методичні матеріали на допомогу працівникам освіти. Випуск 6 / Автор-уклад. В.І.Уруський. – Тернопіль: Астон, 2024. 16.
8. Мороз О. Особистість майбутнього педагога //Вища освіта України.-2022.-№3.С.50-53.

Інформаційні ресурси

1. Електронний курс на Moodle. URL :
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2458>
2. Сайт наукової бібліотеки ЧНУ. URL : <http://www.library.chnu.edu.ua/>
3. Академічна мобільність. URL :
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання курсу, контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), *Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому*

національному університеті імені Юрія Федьковича
(https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.